

Διαδικτυακές Συναντήσεις Υποψηφίων Διδασκόντων

zoom-ε

Πρώτος κύκλος: Αρχαία φιλοσοφία

Καθώς η πανδημία συνεχίζεται και μαζί και οι περιορισμοί της στις ανθρώπινες επαφές —στοιχείο απαραίτητο για τη λειτουργία μιας ακαδημαϊκής κοινότητας—, όλο και περισσότεροι ερευνητές καταφεύγουμε στα webinars, που όχι μόνο επιτρέπουν αλλά και διευκολύνουν την επικοινωνία ανθρώπων που βρίσκονται σε διαφορετικά μέρη του κόσμου. Παράλληλα με την πλούσια δράση ήδη καταξιωμένων επιστημόνων εμφανίζονται πρωτοβουλίες διασύνδεσης νεότερων επιστημόνων που θα ήθελαν να συζητήσουν τη δουλειά τους και να ενταχτούν σε μια κοινότητα ανθρώπων που βρίσκονται σε παρόμοιο στάδιο της σταδιοδρομίας τους. Σε αυτό το πλαίσιο εγγράφεται η πρωτοβουλία zoom-ε, που παραπέμπει στο πάντρεμα της τεχνολογίας της πλατφόρμας ζουμ με την ανάγκη μας για ζωή και επικοινωνία, και έχει σκοπό να ενισχύσει νέους ερευνητές και ερευνήτριες στο πεδίο της αρχαίας φιλοσοφίας.

Το zoom-ε οργανώνεται από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Φιλοσοφίας «Γνώση, Αξίες και Κοινωνία» του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών (Πανεπιστήμιο Κρήτης) και εντάσσεται στις δράσεις του Εργαστηρίου Φιλοσοφικής Έρευνας και Μετάφρασης.

Η συμμετοχή στις εργασίες της ομάδας είναι ανοιχτή σε όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, προϋποθέτει ωστόσο εγγραφή με στοιχεία των ενδιαφερομένων: παρακαλούμε, επικοινωνήστε με την Καλλιόπη Παπαμανώλη, μεταδιδακτορική ερευνήτρια του Τμήματος ΦΚΣ: kalliori.papamanoli@gmail.com

Η τέταρτη συνάντηση θα πραγματοποιηθεί την **Παρασκευή 23.4.2021** και ώρα **18.00**, με εισηγήτρια την κ. Λία Δ. Ρότσια, Υποψήφια Διδάκτορα του Munich School of Ancient Philosophy, MUSAφ (Ludwig Maximilian University of Munich) , και θέμα

“τὸ δὲ δὴ μεταξύ τῆς γῆς τε καὶ τῶν ἐσχάτων ἄστρον”

Μετεωρολογικά Α.3

Περίληψη

Από σύγχρονη άποψη, ένας μετεωρολόγος αναμένεται να ασχοληθεί με τα ατμοσφαιρικά γεγονότα. Σήμερα, η μετεωρολογία νοείται ως η επιστήμη που ασχολείται με τις εξηγήσεις των μετεωρολογικών φαινομένων—με έμφαση στην πρόβλεψη του καιρού. Στα *Μετεωρολογικά (Μετεωρ.)* του, ο Αριστοτέλης ασχολείται επίσης με τη διερεύνηση των μετεωρολογικών φαινομένων, ωστόσο, επικεντρώνεται κυρίως στην εξήγηση των διαφόρων

φαινομένων, παρά στην πρόβλεψη του καιρού. Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως στα *Μετεωρ.* ο Αριστοτέλης δεν ερευνά μόνο τα ατμοσφαιρικά γεγονότα αλλά και θέματα γενικού ενδιαφέροντος—ορισμένα γεωλογικά ή αστρονομικά φαινόμενα, όπως το φαινόμενο του σεισμού και τον γαλαξία, αντίστοιχα. Το αντικείμενο αυτής της έρευνας, όπως το θέτει ο Αριστοτέλης, είναι «αυτό που όλοι οι προκάτοχοι ονόμασαν μετεωρολογία». Ωστόσο, αυτό δεν είναι καθόλου σαφές—κυρίως επειδή φαινόμενα όπως ο γαλαξίας θα περιμέναμε να αποτελούν ζητήματα της επιστήμης της αστρονομίας και όχι της μετεωρολογίας. Πού τοποθετεί, λοιπόν, ο Αριστοτέλης τα μετεωρολογικά φαινόμενα;

Το αριστοτελικό σύμπαν, όπως το γνωρίζουμε από το *Περί Ουρανού* και το *Περί γενέσεως και φθοράς*, είναι πεπερασμένο και αποτελείται από τον υποσελήνιο και τον υπερσελήνιο κόσμο. Ο πρώτος συνίσταται από τα επονομαζόμενα τέσσερα στοιχεία (γη, νερό, αέρα και φωτιά) τα οποία καταλαμβάνουν τέσσερις ξεχωριστούς τόπους. Ο υπερσελήνιος τόπος συνίσταται εξολοκλήρου από το πέμπτο στοιχείο—τον αιθέρα. Σε κανένα από αυτά τα δύο έργα δεν αναφέρεται ο Αριστοτέλης στα μετεωρολογικά φαινόμενα και στην θέση που κατέχει στο αριστοτελικό σύμπαν, αυτό που σήμερα θα ονομάζαμε, ατμόσφαιρα.

Η συγκεκριμένη παρουσίαση βασίζεται σε μια ενότητα της διδακτορικής μου διατριβής η οποία πραγματεύεται, κατά κύριο λόγο, το 3ο κεφάλαιο του πρώτου βιβλίου των *Μετεωρ.* και αφορά στην περιοχή όπου απαντώνται τα μετέωρα. Ο Αριστοτέλης φαίνεται να τοποθετεί την εμφάνιση των φαινομένων στον υποσελήνιο κόσμο, όμως η παρουσία τους εκεί μοιάζει να διαταράσσει την εικόνα του υποσελήνιου αυτού κόσμου όπως περιγράφεται από τον ίδιο τον Αριστοτέλη στα άλλα έργα του (*Περί γενέσεως και φθοράς*, *Περί Ουρανού*). Αυτά τα ζητήματα (ανάμεσα σε άλλα) απαντώνται στο περίπλοκο 3ο κεφάλαιο των *Μετεωρ.* το οποίο έχει κεντρίσει το ενδιαφέρον των σύγχρονων (και όχι μόνο) μελετητών—ο Strohm (1984: 137) θεωρεί ότι αυτό το απορητικό κεφάλαιο είναι απρόσμενο, ο Wilson (2013: 36-37) παράξενο, και ο Lettinck (1999: 36) αναφέρει πως η ερμηνεία του κεφαλαίου είναι αμφίβολη.